

माभी जातिको सामाजिक र साँस्कृतिक अध्ययन
(सर्लाही जिल्ला, कर्मैया गा.वि.स को वडा नं २,३,७,८ को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन)

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अन्तर्गत
समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग समाजशास्त्र विषयको
स्नातकोत्तर उपाधिको आंशिक आवश्यकता
पुरा गर्नको लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधकर्ता
टुना मञ्जरी बुढाथोकी

समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
त्रिभुवन विश्वविद्यालय
कीर्तिपुर, काठमाडौं
२०६८

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा निर्धारित पाठ्यक्रमअनुसार स्नातकोत्तर उपाधिको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागि मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय अर्न्तगत समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र विभागको छात्रा टुना मञ्जरी बुढाथोकीले “माभी जातिको सामाजिक र साँस्कृतिक अध्ययन: (सर्लाही जिल्ला, कर्मैया गा.वि.सको वडा नं २,३,७,८ को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन” मेरो रेखदेख र निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । त्यसकारण यस शोधलाई अन्तिम मूल्यांकन समितिमा पेश गर्न सिफारिस गर्दछु ।

.....
डा. केशव कुमार श्रेष्ठ
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा निर्धारित पाठ्यक्रमअनुसार स्नातकोत्तर उपाधिको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागि मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय अन्तर्गत समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र केन्द्रीय विभागको छात्रा टुना मञ्जरी बुढाथोकीद्वारा गरिएको “माभी जातिको सामाजिक र साँस्कृतिक अध्ययन: (सर्लाही जिल्ला, कर्मेया गा.वि.सको वडा नं २,३,७,८ को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन” विषयक शोधपत्र उपाधि प्राप्तिका लागि उपयुक्त भएकोले मूल्यांकन समितिद्वारा स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति:

शोध निर्देशक
डा. केशव कुमार श्रेष्ठ

.....

वाह्य निरीक्षक
डम्बर चेम्जोङ

.....

विभागीय प्रमुख
प्रा.डा ओम गुरुङ

.....

मिति :

विषय सूची

सिफारिस पत्र

स्वीकृति पत्र

प्राक्कथन

विषय सूची

अध्याय - एक

परिचय

१.१ अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्याको कथन	५
१.३ अध्ययनको उद्देश्यहरु	७
१.४ अध्ययनको महत्व	७
१.५ अध्ययनको संगठनात्मक ढाँचा	८
१.६ अध्ययनको अवधारणात्मक ढाँचा	९

अध्याय : दुई

सन्दर्भ साहित्यको अध्ययन

२.१ माझी समुदायको सामान्य परिचय	१३
२.१.१ माझी जातिको उत्पत्ती	१३
२.१.२ माझीहरुको बसोवास स्थान	१५
२.१.३ माझी जातिमा थर विभाजन	१६
२.१.४ भाषा	१७
२.१.५ भेषभूषा	१८

२.१.६ धर्म	१८
२.१.७ खानपिन तथा पाहुना सत्कार	१९

अध्याय : तीन अनुसन्धान विधि

३.१ अनुसन्धानको ढाँचा	२०
३.२ अध्ययन क्षेत्र छनौटको औचित्य	२०
३.३ अध्ययनको समग्रता	२१
३.४. तथ्याङ्कको प्रकृति र श्रोत	२१
३.५. तथ्याङ्क संकलन विधिहरु	२२
३.५.१ अवलोकन	२२
३.५.२ मुख्य व्यक्तिसँगको अन्तवार्ता	२२
३.६ तथ्याङ्कको प्रस्तुति एवं विश्लेषण	२२
३.७ अध्ययनको सीमाहरु	२३

अध्याय -४

अध्ययन क्षेत्रको परिचय

४.१ भौगोलिक अवस्था	२५
४.१.१ नदिनाला	२५
४.१.२ हावापानी	२६
४.१.२.१ वर्षा ऋतु	२६
४.१.३ प्राकृतिक श्रोत	२७
४.१.३.१ वन जंगल	२७
४.१.३.२ जलश्रोतः	२८

४.२ सामाजिक परिचय	२९
४.२.१ स्वास्थ्य स्थिति	२९
४.२.२ शैक्षिक स्थिति	३०
४.२.३ भौतिक सुविधाहरु	३०
४.२.३.१ यातायात	३०
४.२.३.२ सुचना तथा सञ्चार	३१
४.२.४ जनसख्या र जातीगत संरचना	३१
४.३ आर्थिक अवस्था	३४
४.३.१ पेशा	३४

अध्याय - पाँच

माभीहरुको सामाजिक अवस्था

५.१ पारिवारिक संरचना	३६
५.१.१ परिवारको आकार	३७
५.२ शैक्षिक अवस्था	३८
५.३ स्वास्थ्य स्थिति	३९
५.४ महिलाको स्थिति	४०

अध्याय - छ

माभीहरुको साँस्कृतिक अवस्था

६.१ भाषा	४३
६.२ भेषभूषा र गरगहना	४३
६.३ खानपान र भोजन	४४
६.४ घरको वनावट	४४

६.५ संस्कार	४६
६.५.१. जन्म	४६
६.५.२. न्वारान	४७
६.५.३. पास्नी	४८
६.५.४. छेवर	४९
६.५.५. विवाह	४९
६.५.५. मागी विवाह	४९
६.५.६. मृत्यु	५८
६.६ चाडपर्व र पूजाआजाहरु	५८
६.६.१. बैसाखे पूर्णे	५८
६.६.२. संसारी पूजा	५९
६.६.३. आइतबारे	५९
६.६.४. साउने संक्रान्ति	६०
६.६.५. दशैं	६१
६.६.६. तिहार	६३
६.६.६. गोठको धुप वा मंसिरे पुर्णे	६४
६.६.८. माघे संक्रान्ति	६५
६.६.८. चैते दशैं	६६
६.७. पूजाआजा	६६
६.७.१. कूलपूजा: घर्नी	६६
६.७.२. कूल पूजा : भिमसेन पूजा	६७
६.७.३. कोशी पूजा	६९

अध्याय सात
आर्थिक अवस्था

७.१ परिचय	७२
७.२ व्यवसाय	७३
७.२.१ ज्यालादारी	७४
७.२.२ व्यापार	७५
७.२.३ खेती	७५
७.२.३.१ जग्गाको वितरण	७५
७.२.३.२ खेती माथिको निर्भरता	७६
७.२.४ जागीर	७७
७.२.५ पशुपालन	७७
७.२.६ पंछीपालन	७८

अध्याय-आठ
सारांश र निष्कर्ष

८.१. सारांश	७९
८.२. निष्कर्ष	८२
सन्दर्भग्रन्थ सूची	८४